

Dünya Maden haberleri

Yazan : Orhan BAYKAL

Alaska :

U. S. Bureau of Mines'in verdiği istatistiki malûmata göre 1949 yılında genel olarak maden istihsali 11.335.000 dolara baliğ olmuştur. Halbuki bir yıl evvelki istihsal yekûnu 13.028.000 dolar kıymetinde idi.

Altın :

1948 de **altın** istihsali 8.693.825 dolar iken 1949 da 7.731.605 dolara inmiş ve miktar da 220.903 oz. olmuştur.

Kömür:

Burada altından sonra **kömür** istihsali ikinci derecede gelmektedir. 1949 yılındaki **kömür** istihsali 430.000 ton olmuş ve kıymeti ise 2.205.900 dolardır. 1948 senesindeki istihsalâta nazaran % 21 nisbetinde bir düşme olmuştur.

Gümüş :

Gümüş istihsali 36.230 oz. olmuş ve 1948 deki istihsalin ancak yarısını bulmuştur.

Amerika:

1949 yılı içinde Amerika maden ihtiyacını kendi istihsalâtı ile karşılamaya çalıştığı halde, muhtelif maden-

lerden ithalât yapmak zaruretinde kalmıştır. Aynı zamanda bu mâdenlerden stok yapabilmek için ithalâtı arttırmayı ve yabancı memleketlerdeki madenlere aksiyoner olmayı programlaştırmış bulunmaktadır.

Alüminium :

1948 yılı boksit istihsali 1.457.148 ton olduğu halde, 1949 da bu miktar takriben, ancak 1.000.000 ton olabilmıştır. Bu istihsalin % 95 ini Arkansas ve % 5 ini de Alabama ve Georgia temin etmiştir. Bu istihsalin düşmesine de 1949 daki kuraklık iki şekilde tesir etmiştir.

1 — Hidroelektrik santralleri yeter derecede elektrik vermemiştir.

2 — Ziraî mıntakalarda da irrigasyon için portabl **alüminium** borular kullanılmıştır.

1948 de 2.488.915 ton boksit ithal edildiği halde 1949 da bu miktar 2.550.000 tona yükselmiş ve bunun. 2.055.000 tonu Surinam'dan ve bakiyesi de İndonezya'dan temin edilmiştir.

Amerika hükümeti alüminyumu stok edilmesi lâzım gelen stratejik metaller listesine dahi etmiştir.

Arsenik:

Gerek istihsalât ve gerekse ithalât 1949 yılında az olmuştur. Bu maddeye karşı talebin de düşmesi yüzünden, miktarın az olmasına rağmen, satıcıların ellerinde **arsenik** stoku kalmıştır.

Arsenik en fazla Meksika'dan ithal edilmiş ve zirâat ile cam işlerinde kullanılmıştır.

Antimuan:

1194 senesinde **antimuan** ithali azalarak fiat Ocak 1949 da 38.5 c. iken Ocak 1950'de c. te düşmüştür. İstihsalât da azalmıştır. Sekonder **antimuan** istihsali ise 18.500 tondur. Dünya **antimuan** istihsalâtının inkişafı biraz da Çin'in inkişafına bağlıdır.

Altın ve Gümüş :

Altın madeni konusunda 1933 yılında bu yana en önemli yıl 1949 dır denilebilir. 1934 de neşredilen "Gold Reserye Act., gereğince bütün **altın** istihsal edenler bu madeni ancak Amerika maliyesine ve tesbit edilen resmi fiat üzerinden satabilirler. Binaenaleyh; altın istihsal maliyeti neye mal olursa olsun hükümete (1 oz = \$ 35) fiatı üzerinden satmakta idiler.

Dünya gümüş istihsali 1949 da 161.564000 oz. olmuştur.

Amerika 1948 de 95.900.000 oz. **gümüş** ithal etmişken 1949 da bu miktar 108.200.000 oz. a yükselmiştir. Gümüş ihracına gelince; 1948de 15.600.000 öz. iken 1949 ihracatında da bir yükselme görülmüş ve 33.400.000 oz. u bulmuştur. Yabancı memleketlerin para bastırmaları dolayısıyla Amerika, yukarıda söylediğimiz gibi **gümüş** ihraç etmiş oluyor, meselâ Çin'e 22.660.000--oz. **gümüş** para ihraç etmiştir.

Bakır :

Bu maddenin istihsali 1948 e nazaran 1949 da % 11 nisbetinde düşmüştür. Umumî istihsal 741.400 ton olup bu miktarın 356.000 tonunu Arizona, 192 070 tonunu Utah, 56.000 tonunu New-Mexico ve 53.850 tonunu da Montana vermiştir.

1949 da 1.118.000 ton **bakır** kullanılmış ve halihazırda aylık ihtiyaç istihsalden 30.000 ton fazla olarak hesaplanmış ve bu fark da bilhassa Şili'den ithal edilmek suretile . karşılanmaktadır.

Dünya **bakır** istihsalâtı 1948 de 2.260.908 ton iken 1949'da 2.188.322 tona düşmüş Ve Amerika bu istihsalâtın % 41 ini temin etmiştir. 1949 da Hükümetin **bakır** rezervi 200.000 tonu geçmemektedir.

Demir:

Amerika'nın **demir** istihsali 1948 de 101.470.000 ton olduğu halde bu miktar 1949 da 84.800.000 tona düşmüş ve bu düşüşe de kömür ve çelik havzalarındaki grevler sebep olmuştur. Bu itibarla **demir** ithali 1948 de 6.108.754 ton iken 1949 da 7.500.000 tona çıkmış ve ithalâtın da en fazlası Şili'den sonra İsveç ve Kanada'dan yapıldığı görülmüştür. Buna mukabil Japonya ve Avustralya'ya 2.400.000 ton demir ihraç edilmiştir.

Demir istihsalinin bu sene geçen seneye nazaran az olmasına ve % 1 nisbetinde düşmesine rağmen, **demir** fiatlarında 1 dolar kadar yükselme dolayısıyla gelir 310.000,000 dolara çıkmış ve 1948 e nazaran % 17 nisbetinde bir yükseliş olmuştur. Harp seneleri Amerika'nın **demir** rezervinin azalmasında büyük âmil olduğundan bu defa % 30 **demir** ihtiva eden ve 60 milyar ton **Taeonite'den** istifade etmek im-

kânları araştırılmaktadır. Binaenaleyh **Taconit** üzerine geniş miktarda araştırmalar yapılmakta ve kumpanyalar bu maddeden faydalanmak için geniş ölçüde tetkikat yapmaktadırlar. Oliver Iron Mining Co. **Taconit'ten** faydalanmak üzere 1.000.000 ton kapasitesinde yeni bir fabrika kurmaktadır.

Amerikan **demirinin rezervi ve tenörü** düşük olmasından dolayı Amerikan Çelik Kumpanyaları hariçte sahalarda aramaktadır. Kanadalılarla müştereken Labrador **demir** yataklarını işletmek üzere de "The Iron Ore Co. Of Canada,, kurulmuştur.

Kurşun ;

1949 yılında **kurşun** mevzuunda piyasada hayli önemli hareketler olmuştur. Fiat libre başına 21.50 c. iken sene sonunda 12 c. te düşmüştür. Bundan başka kurşun serbest maden listesine dahil olduğu halde, senenin yarısından sonra 1.05 gümrük bedeli tekrar tatbikiye başlanmıştır. **Kurşun** istihsal eden memleketlerdeki devalüasyon New - York piyasasını sarsmıştır. Hükümet gerek askerî malzeme ve gerekse bir rezerv temini için çok miktarda kurşun satın almış bulunmaktadır.

1949 un en mühim olaylarından biri de; **Kurşun** ithalinin artması olmuş ve buna ecnebi kumpanyaların acil dolar ihtiyacı sebep olarak gösterilmiştir. Her ne kadar «1930 Tariff Act»ı ecnebi dampingine karşı bir tedbir olmuşsa da, devalüasyon karşısında ehemmiyetini kaybetmiştir. Mamafih; buna mukabil «International Monetary Fund» bu hususta tedbir almış bulunmaktadır.

1948 de 385.000 ton **kurşun** istihsal edilmişken 1949 da bu miktar 400.000 tona çıkmıştır. Ayrıca hurda

malzemedan 380.000 ton **kurşun** elde edilmiş ve hemen hemen maden istihsaline yaklaşmıştır; fakat buna mukabil istihlâk de 1.000.000 tondan fazla olmuştur.

Magnesium - Molybden;

Dow Chemical Co., Freeport Texas'daki fabrikayı hükümetten satın almış ve kapasitesini senede 36.000.000 libre (saf metal) e çıkarmıştır.

1949 da magnesium sanayiinde kaydedilen yeniliklerden biri de dökme çelik evsafında **magnesiumlu** dökme demir yapılmasıdır. Ayrıca Mg - Zn - Zr ve Mg - Cr - Zr halitaları elde edilmiştir. Aynı zamanda **magnesiumlu** elektrik kaplamasının ticarete istimali 1949 da başlamış ve bundan başka sıcak su tanklarının muhafazası için **magnesium** anodları kullanılmıştır.

Molybden istihsalı 1948 de 26.706.000 libre iken 1940'da 22.000.000 libreye düşmüştür, ithalât ise 1948 yılındaki miktarın aynı olup takriben 5.000.000 libredir. **Molybden'den** yapılmış madde ithali 1948 de 25.161.700 libre iken 1949 da ancak 17.300 000 libre olmuştur. Buna da:

1 — Ocak 1949 da, piyasada molybden fiyatının yükseleceği haberinden sonra metalin stok edilmesi.

2 — İkbahardaki iş durgunluğu

3 — Sonbaharda vuku bulan çelik sanayii grevi gibi esaslı üç unsur sebep olmuştur.

Climâx Molybdenum Co., yüksek sühnete mütehammil molybdenden müteşekkil bir halita üzerinde çalışmaktadır.

Krom:

Amerika'nın **krom** istihsalı 1948 de 3619 tondur. 1949 yılının ilk yarısında 264 ton istihsal yapılmış ve ikinci yarısında ise istihsal kaydedilmemiştir.

İstihlâke gelince; 1948 de 875.033 ton iken 1949da 650.000 tona düşmüştür.

Krom ithali Rusya'nın Amerika'ya evvelce yapmakta olduğu **krom** ihracatını kısmasından dolayı 1948'de 1.542.125 ton **krom** ithal edilmişken, bu miktar 1949 da, yukarıda gösterilen sebepler dolayısıyla, 1.250.000 tona düşmüştür. Bu ithalâtın % 25 ini Türkiye ve Filipin, % 20 sini Cenubî Afrika % D unu Rusya ve % 8 ini de Küba temin etmektedir.

Civa:

1945 yılında civa istihsalı 30.763 şişe idi fiatı da 185 dolardı. Bu fiat 1949 da 79.42 dolara düşmüştür. 1945 denberi istihlâk 62.427 şişeden 1948 de 46.253 ve 1949 da da 37.000 şişeye düşmüştür.

Buna mukabil **civa** stratejik metaller listesine dahil olduğundan ithalât miktarı fazlasiyle artmıştı, İtalya'dan 1849 da . 95.358 şişe ithal edilmiştir.

Halbuki italya ile ispanya arasında bir «Mercurio Europeo» anlaşması vardı; bu anlaşma gereğince ispanya'nın istihsal ettiği **civarın** % 65 ini ihraç etmesi icabederken, italya bu anlaşmayı nazarı itibara almaksızın, yukarıda bahsettiğimiz şekilde Amerika'ya çok miktarda ihracat yapmış ve bu hareket de ispanyol müstahsillerini endişeye düşürmüştür.

Kalay :

Stratejik metallerin en mühimlerinden birisi olan kalayı Amerika ancak ithal yoluyla temin eder. Bu metalin üçte biri Bolivia'dan (konsantre) olarak gelir ve Texas City'deki izabehanelerde muamele görerek elde edilir.

1948 de 86.688 ton metal ithal edildiği halde 1949 da 103.300 ton ge-

rek metal ve gerekse (konsantre) ithal edilmiştir.

Kalay istihlâki de 1948 de 59.860 ton iken 1949 da 47.000 tona düşmüş ve bakiyesi de hükümetin rezervine ilâve edilmiştir.

1948 de dünya **kalay** istihsalı 153.500 ton olduğu halde 1949 da bu miktar 162.100 tona çıkmıştır. Kalay istihsalı artmış fakat istihlâk azalmış olduğundan New-York piyasasında fiatlarda libre başına, Ocak 1949 - Eylül 1949 a kadar 103 c. te fiat Ocak 1950 de 72 c. te düşmüştür.

Dünya kalay rezervi 6.000.000 ton olarak tahmin edilmiş ve halihazır istihsal durumuna göre 38 senelik bir rezerv tesbit edilmiştir.

Çinko :

Amerika'nın 1948 **çinko** istihsalı 787.764 ton iken, 1649 da 815.000 tona yükselmiş ve bunun 470.000 tonu dahil madenlerden, 345.000 tonu da ithalât maddelerinden temin edilmiştir.

1949 da **çinko** fiatları çok hareketli olmuştur. Bu senenin başında **çinko nun** libre fiatı en yüksek haddini bulurak 17,5 c. e çıkmış ve bu fiat Haziran 1949'da 9 c. te düşmüştür. Bilâhere 10 c. te çıkıp sonradan da küçük bir düşüş olmuş ve 9 3/4 c. raddelelerinde kalmıştır.

Manganez:

1949 daki istihsal 115.000 tona varmış ve Rusya'dan topyekun % 6 nisbetinde bir ithalât yapılmıştır. Halbuki 1948 de ithal edilen **manganez** miktarı % 34 raddesinde idi. Buna mukabil Hindistan'dan 400.000 ton ve Gold Coast'tan 300.000 ton **manganez** ithal edilmiş ve ceman 1949 yılı ithalatı da böylece 1.201.240 tonu bulmuştur.

İstihlâk ise; 1948 e nazaran % 22 nisbetinde düşmüş ve ancak 1.200.000 ton olmuştur.

Son senelerde nazarlar (Urucum **Dağı**) **manganez** cevherine çevrilmiştir. Madenin kıymeti vasatı %45.6 **manganez**, % 11 demir olmak üzere 33.7 milyon ton rezerv hesap edilmiştir. Bundan birkaç sene evvel U.S. Steel Corp. burada bir imtiyaz sahası olarak madeni işletmiş ve şimdi senede 100.000 ton **manganez** istihsal etmeye çalışmaktadır.

Şili **manganez** cevherini Amerika'ya ihraç için Export İmport Bankdan kredi istemiştir. Bu kredi ile ihracatını 70.000 tondan 200.000 tona çıkarabilecektir.

Nikel:

1948 yılına nazaran, 1949 da dünya **nikel** istihlâki % 15 düşmüştür. Amerika yine en çok **nikel** istihlâk eden memleket olup, dünya istihsalinin % 65 ini kullanmıştır. Bütün sene zarfında fiatlarda bir değişiklik olmamış ve çelik sanayiinde **nikel** karşı talep azalmıştır. Fakaf (Triple alloy yani **nikel**, krom ve molybden) e karşı talep eskisi gibi devam etmiş, yalnız inşaat işlerinde **nikel** karşı olan ihtiyaç artmıştır.

Nikel halita halinde kullanıldığından 1950'de de istihlâk miktarı aynen muhafaza edilecektir.

Titan:

National Lead Co. nin New-Yorktaki **Talhawus** madeni 1949 da 250.000 tonla dünyada en fâzla ilmenit istihsal eden maden olmuştur. Amerika'nın istihsalı 400.000 ton ve ithalâtı 350.000 ton olmuş ve 300.000 tondan fazlası Hindistan'dan gelmiştir. İlmenitin en çoğu oksit dö titanium istihsalinde kullanılmaktadır.

Quebec'te Kennco Exploration co. yeni bir maden açmış ve bunun rezervi % 53 TiO2 tenörlü 50,000.000 ton olarak hesaplanmış, masrafı da 40 milyon dolar tahmin edilmiştir.

Uranium:

1 — 1949 da uranium istihsalı Colorado platosundan gelmiştir. Burada sene sonunda 700 kadar işçi kullanan 160 maden işlemekte idi. Şubat ayında atomik enerji komisyonunun asgarî fiyat ve carnotit ve roscoelite tipinde uranium madenlerine ödediği işletme tazminatı 30 Haziran 1954 tarihinde kadar devam edecektir.

Bilhassa Colorado plâtosunda, sondaj programı mucibince 80 Eylül 1949 da 3.570 sondaj yapılmış; 200.000 kadar karot tahlil ve determine edilmiş, 1520 kuyu da radyometrik karotaj yapılmıştır. Yeni sahalar tesbit edildikte bu sahaların inkişafı için şahsi teşebbüslere devredilmektedir.

Kanada :

Muhtelif engellere rağmen 1949 da Kanada'nın madenden geliri 707.000.000 dolar olmuştur. Gelir 1948 e nazaran 48 milyon artmıştır. Metallerden elde ettiği gelir \$534.000.000 olup. 1948 dekinden % 9.5 fazladır. Altın istihsalâtı \$ 147.738.816 olup 1948 den \$ 24.200.000 fazla olmuştur.

Prospeksiyon gayet faal olmuştur. Bilhassa Northwest Territories Ontario ve British Columbia'da **uranium** araştırmaları yapılmıştır.

Uranium araştırmasında büyük bir hamle yapmak üzere, Kanada hükümeti, uranium fiyatına zam yapmış ve bunun 31 Mart 1958 tarihine kadar devamını garanti etmiştir.

İnternational Nickel Co. 1949 un sonunda 251.000.000 ton rezerv kaydetmektedir, bugünkü istihşâl du-

rumuna göre mâden 2.000 yılına kadar temadi edebilecektir.

1950 senesi Lâbrador demir yatakları işlenmiş ve inkişafı devam etmiştir. Resant araştırmasını ve işlenmesini Iron Or. Comp. Of Canada, Lâbrador Mining Exploration Co., Hollinger North Shore Exploration Co. yapacaktır. Şimdiden tahmin edilen rezerv 355 milyon kadardır. Son iki kumpanya birleşerek 78 milyon rezerv değerindeki sahada bu yaz «faaliyete geçeceklerdir.

C e n u b î A m e r i k a :

Brezilya:

Geçen harp senelerinde gayet faal olan Brezilya'da bulunan madenler, kuraklık ve malzeme kıtlığından dolayı tatili faaliyet etmişlerdir. Fakat diğer yerlerde **demir, manganez ve fosfat** araştırmaları yapılmaktadır. 1941 de Amapari deresi yamaçlarında **manganez** bulunduğundanberi 28 ayrı yeni yatak daha tesbit edilmiş ve daha fazla da bulunması beklenmektedir. Yüksek kalite (% 50Mn) rezerv olarak görünen 585.000 ton, mümkün 2.700.000 ton, muhtemel 4.000.000 tondur.

Bahia Espirito ye Rio de Janeiro'da bulunan **ilmenit** yatakları son üç senedenberi etüt edilmekte idi. **Rezerv ilmenit, monazit, zirkon, magnetit, garnet ve kuvartztan** müteşekkil kompleks bir kumdur. ilmenit rezervi, 2.000.000 ton olarak ve monazit 1.000.000 ton olarak tahmin edilmektedir.

Şili :

Şili'nin ekonomik durumu madene istinad eder ve **bakır** da bunun mühim kısmını teşkil etmektedir. Bakır fiyatının, düşmesi Şili'yi sarsmıştır. Memlekette bulunan üç Amerikan kumpan-

yası işçi adedini kısmaya mecbur kalmışlar, ufak madenler de tatili faaliyet etmişlerdir. **Bakıra** mukabil **altın** istihsali yükselmektedir.

Sterling'in devalüasyonu, **Nitrat** sanayiinde büyük tesiri olmuştur. Zira Şili **nitratı** sterling bloku memleketlere satmakta idi ve şimdi libre başına % 30 eksik **poses** almaktadır.

Meksika :

Fazla bir inkişaf göstermemesine rağmen Meksika madenciliğinin vaziyeti 1949 da memnuniyet vericidir.

1949 un mühim inşaatı American Smelting and Refining Company, \$ 1.000.000 kıymetinde ve 800 ton kapasitesinde, Guerrero, Taxco'da, **kurşun - çinko** flotasyon, tesisidir. Bu tesis Cenubî Meksika'da çalışan madencilerin işlerini kolaylaştırmakta ve Guerrora'daki yeni La Concha maden sahasının cevherlerini işlemektedir.

1949 da **altın** ihracı kısılmış ve bu iş yalnız Bank Of Mexico'ya verilmiştir; **altın** kaçakçılık kanunu şiddetlenmiştir. Mezkûr banka **gümüş** piyasasını da kontrol etmektedir.

Uranium ve benzeri cevherlerin, nakliyatı hükümetin kontrolü altındadır. Bilinen yerler, askerî kuvvetlerin ve emniyetin nezareti altında bulundurulmaktadır.

Sürinam :

Sürinam'ın **altın** istihsali 1949 da 130 kg. olmuştur. Sürinam Bauxite Co., Aluminum Co. Of Amerika'nın **boksit** istihsali 1949 da düşmüştür. Nassan dağlarında yüksek kalitede yeni **boksit** yatakları bulunmuş olup Billiton Co., tarafından araştırmalar yapılmaktadır.

Venezüella:

Venezüella'nın en mühim **demir** yatakları Bolivan mmtakâsında, Orinoco nehri civarındadır. Betlehem Steel Co. nın bir branşı olan Iron Mines Co. of Venezuela, senelerdenberi Sierra Imataca'daki imtiyazlarını işletmeye çalışmaktadır. Araştırmalar rezervin gayet geniş olduğu ve istihsale 1950de geçilebileceğini göstermiştir. Vasatı % 65 **demir** ihtiva eden bu yataklardan ilk senede istihsal 2.000.000, bilâhara 3.000.000 tona çıkarılacaktır.

Harp senelerinden sonra altın istihsali düşmüş, fakat 1948 de biraz yükselmiş ve 1949 da 1947 ye nazaran üç misli fazla olmuştur.

Pırlanta elması istihsali ufak, şahsi madencilerj elindedir. 1948 de 75.000 krat istihsal edilmiştir.

Bolivar eyaletinde, Upeta'da çok ümit verici **manganez** bulunmuştur.

Avustralya :

Şimali Avustralya'da **altın** birinci derecede gelmektedir. Bilhassa Tennant Creek, buranın istihsalinin % 97-sini temin etmektedir. Bu maden Avustralya'nın en çok inkişaf etmiş madeni olup son açılan kuyuda 135 kademde gayet zengin cevher bulunmuştur.

Avustralya 1949 da 893.262 oz. **altın** istihsal etmiştir, istihsal 1947 de 937.654 oz. iken 1948 de 840.805 oz. a düşmüştür.

Wolfram, kalay ve mika tamamıyla şahsi teşebbüsler tarafından işlenmektedir. **Wolfram** fiatı düşüğünden prodüksion da o nisbette düşmüştür.

Şimali Avustralya'da kalay istihsali azdır, fakat yeni Barrow Creek sahası ümitlidir. **Uranium** araştırması devam etmektedir. Harts Ranye ve Rum Jun-

gle'de bulunan cevher, mintakaya alâkayı celbetmiş; fakat elan ekonomik bir rezerv bulunmamıştır. Cenubî Avustralya'da ise bilhassa **uranium** sahası mevcuttur : Mount Painter, Radium İtill, Covell ve Peake Ranges. Bunlardan Mount Painer en ümitlisi olup, ekonomik kıymeti cevherin mahallinde konsantre edilebilmesine bağlıdır. Queensland'da Mount Isa Mines Ltd. 1949 da azami bir istihsal elde etmiştir.

Yeni Bakır tasfiyehanesi Queenslandin bakır istihsalini üç misline çıkartabilecektir. Bu mintakada **Halay** istihsali yüksek olmuş ve 1950 de fazlalaşacağı tahmin edilmektedir.

Garbî Avustralya'da Central Norseman Cold Corpoartion'un Phoenix madeninde yeni bir "mili., yapılmakta ye bu şekilde, istihsalin haftada 15.000 tona yükseleceği kaydedilmektedir.

A f r i k a :

Belçika Kongosu :

1949 un sonlarında bu bölgede 700 küsur maden faaliyette bulunmaktadır. Yeraltı servetleri hükümete aittir.

"Union Miniere du Haut Katanga,, maden sanayiine hâkim olup Kongo'da yegâne **uranium, radium, bakır, kobalt, kadmium ve gümüş** istihsal eden teşekküldür. Gayet mühim bir **manganez** yatağı Diblo mintakâsında bulunmuştur.

Katanga'da, Union Miniere, yüksek kalitede **piçblend** istihsal etmekte, şimdilik ancak bir saha işletilmektedir. Mintakayı gezen Amerikan jeologlarına verilen malûmata göre, burada 6 **piçblend** sahası daha mevcuttur; bunlar, işlenen saha kadar büyük ve kıymetlidir.

Son zamanlarda Belçika Kongosunun ekonomik ve sosyal inkişafı için,

Belçika Meclisi 10 senelik bir program kabul etmiştir; bu program bilhassa madenlerin inkişafını temin edecektir. Çünkü Belçika Kongosunun ekonomisi maden sanayiine istinat etmektedir.

10 senelik plâna göre, Kongo **bakır** istihsali, senede 180.000 ton, **kalay** 1953 de 20.000 ton, **kobalt** 4.000-4500 ton, **altın** 15.000 kg., **gümüş** 120 ton,- sanayi **elması** 7,5 - 8 milyon krat ve **elmas'da** 800.000 krat. olacaktır.

Kassiterit (kalay cevheri) istihsali 16.228 tondan 15.500 tona düşmüş, bunun sebebi ise susuzluk olmuştur. **Altın** sanayii Kongo frankının % 2 devallüasyonundan istifade etmiştir. Kumpanyalar yeni sahalar açmakta, senelik istihsal 1948 in 9.000 kg. na mukabil 10.000 kg. kadar olmuştur. En fazla istihsal **elmasta** olmuş ve 1948 de 5.273.000 krat sanayi elması istihsaline mukabil 1949 da 9.000.000 krat olmuştur. Bunun sebebi de Bâkwanga sahasının makineleştirilmesidir. Mücevher **elması'nın** istihsali 1950 de 550.000 krat civarında tutulacaktır.

Cezayir:

Cezayir'de en mühim madeni **demir** teşkil etmektedir. 1949 da istihsal 2.500.000 ton olmuştur. Ouenza madeni bu istihsalin 1.895.000 tonunu sağlamıştır, cevher % 50 demir ihtiva etmektedir. Mekanizasyon programı gereğince, istihsal 1953 de 2.500.000 tona yükseltilecektir. **Kurşun** ve **çinko** istihsali de artış kaydetmektedir. Madenlerin inkişafı üzerine senede asgari 24.000 ton **galen**, 18.000 ton ZnO ve 3.600.000 ton **sphelerit** (Zinkblende) beklenebilir. Konif madeninde hasıl olan grev fosfat istihsalini düşürmüştür. **Antimuan** Ain Kerma Company, üç tane depozit işletip, **antimuan** istihsalini 1948 de 2540 tondan. 1949 da 5.000 tona yükseltmiştir.

Fas:

1949 da **fosfat, kurşun ve manganez** istihsalleri yükselmiştir. **Fosfat** 3.680.000 ton; **kurşun** (%72 konsantre) 50.000 ton ve **manganez** de 240.000 ton olmuştur.

Office Cherifienne des Phosphates, Sidi Davinde senede 800.000 tonluk kapasitesinde yeni bir tesis kurmaktadır. Zellidjia Mining Co. nin inkişafı için Newmont Mining Corp. ve St. Joseph Lead Co. ya Marshall yardımından \$ 3.600.000 tahsis edilmiştir. Plâna göre senede 85.000 ton **kurşun** ve 120.000 ton Zn konsantresi temin edilecektir.

Tunus:

Grev yüzünden, **fosfat ve demir** mâdenlerinin istihsali 1949'da 1948'den düşük olmuştur. 1948 de **fosfat** istihsali 1.863.700 tondan 1949 da 1.441.900 tona düşmüştür. **Demir** istihsali 1949 da 678.800 ton olmuştur.

Fiatların düşmesine rağmen, **kurşun** istihsali 1949 da 1948 in fevkinde olmuş ve 21.600 tona mukabil 23.840 tona çıkmıştır.

Ressas-Taniraf flotasyon tesisi istihsali ayda 200 tona yükseltilebilecektir. 1950 de Tunus, 30.000 ton **kurşun** istihsal edebilir hale gelecektir.

Rodezya:

1949 yılı şimali Rodezya'da maden bakımından gayet faal olmuştur. Bazı madenlerin durumu zorlaştığı halde, **bakır** istihsal edilmiş ve 1948 senesi istihsaline nazaran 1/3 nisbetinde artış kaydedilmiştir.

izabe ve rafineri kapasitesi 1949 da inkişaf ettirilmiş ve 1950 nin istihsali daha yüksek olacağı tahmin edilmektedir. Kobalt istihsali biraz düşmüş ve 1948'de 1250 ton iken, 1949'da 1.100 ton olmuştur.

Broken-Hill, **kurşun ve çinko** istihsalı 1949'da 14.000 ton ve 23.000 ton ile 1948 den 10.000 er fazla olmuştur. Güney Rodezya'da; maden istihsalinde en önde, 528.000 oz. ve 1948 e nazaran % 2.7 artış ile **altın** gelmektedir. **Asbest**, 80.000 tonla ikinci gelir. Amerika tarafından Metalürjik **krom** talebi devam etmiş, fakat kimyevi mahiyette kullanılacak **krom** için talebin azalması **krom** istihsalinde bir durgunluk hasıl etmiş ve netice itibariyle 1949 un istihsalı 250.000 ton olmuştur.

Güney Afrika :

Güney Afrika'da 1949 da maden fiyatlarının ve istihsalin yükselmesi müşahade edilmiştir. 1949 da altın istihsalı 11.708.013 oz. olmuş ve 1946 danberi en yüksek mertebeye çıkmıştır. Müstakil Orange hükümetinin güneye doğru uzanan Raduin bölgesinde Witwatersrand'ın yeni sahalarında hızla inkişaf devam etmektedir. Bir kuyu. sahanın en fazla **altını** muhtevi Feef'in kaidesine kadar inmiştir. Yakında ikinci bir kuyunun bu seviyeye inmesi beklenmektedir. Araştırmalar, sahanın, ilk düşünüldüğünden daha çok vasi olduğunu göstermektedir. Halihazırda, tesbit edilen 8 adet sahadan maada muhtemel 5 yeni sahada araştırmalar yapılmaktadır. **Krom** istihsalı 1948'in 347.000 tonuna mukabil, 1949 da 377.000 ton olmuştur. **Manganez** istihsalı iki misli bir artış göstermiş ve 1948 de 395.000 tondan 1949 da 780.000 tona çıkmıştır.

Platin istihsalı 1948 de 65.000 oz. olup 1949 da 95.000 oz. olmuştur. 1949 da yeni kurulan «Union platinum Company» ve «Rustenburg Platinum» birleşmişlerdir.

A v r u p a :

İngiltere:

Kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere, İngiltere müstemlekelerindeki (önümüzdeki birkaç sene içinde) maden durumunun plânçosunu çıkarmak ve yeni sahalar temin ve tesbit etmek; işliyenlerin istihsalini yükseltmek için bir program hazırlanmıştır. Bu programı ECA kabul etmiş olup ancak onun yardımıyla yürüyecektir. Etütler, Njferia, Sierra Leona, Uganda, Kenya ve Tanga'da yapılacak ve bilhassa, **kömür, altın, bakır, demir, kurşun, manganez ve kromit** üzerinde araştırmalar yapılacaktır.

1949 senesi içinde, madencilikte İngiltere'de pek az değişiklik olmuş, buna mukabil prospeksiyon hızlandırılmıştır.

Kurşun:

1949 da 3.000 ton **kurşun** istihsal edilmiştir. Bunun 2.500 tonu, Cumberland'daki Greenside madeninden gelmiştir.

Kalay:

Kalay ve tungsten yalnız Cornwall'da Greevor, South Croft ve New Consols madenlerinden istihsal edilmektedir. Greevor madeninin istihsal etmiş olduğu 54.475 tondan 627.5 ton % 70 **kalay** konsantresi elde edilmiş, South Croft'den 33.789 tondan-500 t. konsantre **kalay** istihsal edilmiştir.

Barit:

Barit istihsalı yükselmiş ve birkaç tane yeni maden de açılmıştır. Bunlar İngiltere'nin kuzey doğusundadır. **Flüorspar** madenciliği, Derbyshire ve Weardale'de gayet aktiftir.

Çelik:

İngiliz **çelik** sanayii, geçen senenin çelik istihsalini yarım milyon ton

geçerek 16.898.000 ton çelik istihsal etmiştir.

Kömür:

İngiltere'nin **taş kömür** istihsâlinde bir sene evveline nazaran bir artma olmuş 1948 de 212.744000 olan istihsal 1949 da 218.500.000 tona çıkmıştır.

F r a n s a :

Kömür:

1949 senesinde Fransa'nın maden sanayii her bakımdan inkişaf etmiştir. 1948 deki istihsal harp senelerinden evvelki senelerin fevkinde olmuş ve 1949 da da bu yükseliş devam ettirilmiştir.

Kurşun:

Kurşun, 22.000 tonla 1945 e nazaran % 29 artmıştır. Fransa'da izabehaneler yalnız dahilî cevher işlemeyip, ithal cevherini de izabe etmektedirler.

Çinko:

Çinko konsantresi 1949 da, 22.000 ton olup % 80 artmıştır. **Çinko kurşun** gibi ithal maddesidir.

Çelik:

1949 da 146 **Çelik** fabrikası faaliyette bulunmuştur. 1939 da bu miktar 100 dü. **Demir** istihsali, 31.300.000 tonla % 36 artmıştır.

Aluminium :

Aluminium istihsali, ithafve elektrik kuvvetinin düşüklüğü dolayısıyla daha az olmuştur. Boksit istihsali 1949 da 757.000 ton olup % 4 düşmüştür.

1949 un Mayısında faaliyete geçen Corsica'daki Cariari madeni, 1.200 ton asbest istihsal etmiştir. Madende yapılacak tadilat istihsali 1950 de 12.000 tona yükseltecektir.

Almanya :

1949 da Almanya'nın maden sanayii 1936 ya nazaran % 80 ile % 95 arası yükselmiştir.

Ruhr mıntakasında Herne, Wolfen ve Oelde civarında yeni **simli kurşun - çinko** madeni bulunmuştur.

Hartz bölgesi, batı Almanya'nın **kurşun ve çinko** istihsalinin % 40 ını vermektedir. 1949 un sonunda Rammelsburg madeni 180.000 ton istihsal etmiş ve rezervi % 20 **çinko**, % 10 **kurşun ve % 1 bakır** olarak 6.000.000 ton olduğu tahmin edilmektedir.

1950 için umumi durum gayet iyidir, ve lüzumunda maden makinelerinin ve izabehanelerin, inkişaf ve yenileştirilmesi hususunda sermaye bile verilecektir.

Demiri

Almanya Cumhuriyeti dahilinde 1949 da 9.112.000 ton **demir** cevheri istihsal edilmiştir.

Uranium:

Ruslar merkezî Freiberg'de olan **uraniumları** işletmektedirler. Maden Erzgebirge'nin müttefik işgali altındaki kısmındadır. 40.000 ilâ 50.000 işçi kullanılmakta; cevher temizlenip konsantre edildikten sonra Rusya'ya sevkedilmektedir. Ayrıca Ocak ayında Ruslar, Alman Harz dağlarında 18.000 işçi kullanarak **uranium** yataklarını işletmektedir. Mansfeld'te Ruslar 5.000 işçi kullanarak yeni bir **uranium** madeni işletecektir. Rus bölgesinde, **uranium** madenlerinde takribi 150.000 işçi çalışmaktadır.

Amerikan bölgesinde Fichtel Dağlarında, **uranium** bulunmuştur. Bu, batı Almanya'da ilk buluştur. Rus mıntakasında bakır merkezi olarak bilinen Eisleben'de, **uranium** aranmaktadır.

Kömür :

Garbî Almanya Cumhuriyetinde 1949 yılı içinde tak. 103.000 mily. ton taş **kömürü** istihsal edilmiştir. Bununla ilk defa olarak harp sonundanberi, 100 mily. ton hududu aşılmış oluyor: Marshall plâni çerçevesi dahilinde bu seneki istihsal 99-100 milyon ton olarak tasavvur edilmiştir ki bu miktar 3-4 milyon tonla aşılmış bulunuyor. 1949 senesi zarfında istihsal edilen bu mikdar 1936 yılındaki istihsalin % 83.3 ne tekabül etmektedir. Bu istihsalin 96.289 milyon tonu Ruhr havzasına, 5.077.000 tonu Aachen'a, 1.872 milyon tonu aşağı Saksonya'ya isabet etmektedir.

Kok :

istihsal edilen **kok** miktarı 1949 da 23.000.000 tonu bulmuştur ki bir yıl evvelsine nisbette % 23,3 bir fazlalık göstermektedir ve bu miktar 1936 senesinde istihsal edilen kokun % 84 ne tekabül etmektedir. **Kok** istihsalinin, fazlaşması ile mütenasip olarak kömürden istihsal edilen bir çok kıymetli maddelerde de bir fazlalık görülmektedir.

	1 9 4 8	1 9 4 9
Ham katran	713.000 ton	839.000 ton
Ham Benzol (107° de elde edilen)	201.000 ton	239.000 ton
Kok gazı	8.112 mili. m ³	9 528 mill. m ³

Taş kömür Briketi :

1949 senesinde 3.6 milyon tonu bulmuştur ki geçen seneye nisbette % 20 bir tezayüt göstermektedir.

Linyit :

1949 senesinde Garbî Almanya'da istihsal edilen **linyit** miktarı 72.000.000 tonu bulmuştur. Bu miktar 1936

(56.8 mily. ton) senesi istihsaline nisbette % 27 bir fazlalık göstermektedir.

Linyit Briketi :

1949 senesinde istihsal edilen **linyit** briketi 14.000.000 tonu bulmaktadır ki 1936 senesine nisbette % 22 bir fazlalık göstermektedir.

İtalya :

Kurşun ve Çinko :

Son 5 sene içinde madencilik hususunda İtalya çok inkişaf etmiştir. Şimdiki halde, harbden evvelki senelerin seviyesine erişmiştir. **Bakır, kurşun, kalay, nikel ve manganez** istihsali ihtiyacı karşılamamakta fakat **civa, pirit, kükürt** ve **barit** dahili ihtiyaçtan fazla ve ihraç edilebilir vaziyettedir.

Sardinia'daki rezervin tükenmesi dolayısıyla yeni **kurşun, çinko** cevherleri aranmaktadır.¹⁾ Cave di Predil de - yeni bulunan cevher yakında işletilmeye başlatılacaktır.²⁾ Bergamo bölgesindeki maden istihsali yükseltilecek ve Nezza'da Monti Neva ve civarındaki **çinko** madenini işlemek üzere senede 12.000 ton kapasitesinde³⁾ yeni bir fabrika kurulacaktır.

İstria madenleri (evvelce İtalyan, fakat şimdi Yugoslavya'da) italya'nın yarı boksit ihtiyacını temin etmektedir*

Sresseta'daki, Societa di Montecatini madenleri, italya'nın **Pirit** istihsalinin % 80 ni teşkil eder. istihsal burada 1.000.000 tona çıkarılacaktır. **Pirit** kimya sanayiinde kullanılmak üzere Amerika'ya ihraç edilmektedir.

Kükürt, Civa :

Kükürt 1949 da 1.500.000 ton olup, 1948 deki istihsalin % 14 fevkinde olmuştur, İtalya, İspanya ile olan anlaşmayı fesh edip, 80.000 **civa** şişesi stokunu Amerika'ya ihraç etmiştir. 1949 istihsalı 42.000 tondur. **Bumştenleri**

mukabil Amerikada Rusya'ya petrol sondaj malzemesi göndermektedir.

Çekoslovakya:

Çekoslovakya'da, Kanada'da bulunanın 20 misli zenginliğinde **uranium** bulunduğu söylenmektedir. Maden Prag'ın 35 mil güney batısındadır; ve işletme yakında başlayacaktır.

Taş kömür istihsalinde 1948 senesine nazaran azalma kaydedilmiştir.

Macaristan:

Diosgyor'da, günde 30 - 40 ton kapasitede, **demirli boksit** ve dökme demir kullanacak olan bir izabehane tesis edilmektedir.

Beş senelik yeni bir plân yapılmıştır. Bu plâna göre **çelik** istihsalin 0.8 tondan 1.5 milyon tona çıkması istenilmektedir. Bununla beraber yeni fabrikaların kurulması programa ithal edilmiştir.

Bulgaristan :

Yugoslavya'dan gelen haberlere göre, Bulgaristan'da **uranium** bulunmuştur, ve rezerv Ruslar tarafından işletilmektedir.

Yugoslavya :

Şimdiki halde Bordaki bakır istihsalı, plânda istenilen istihsalden % 55 düşüktür.

1950 de de istenilen istihsal 42.000 ton olmasına rağmen bunun ancak % 50 sini istihsal edebileceklerdir. 1949 da Export - Import Bankası'nın ödünç olarak verdiği 20 milyon dolardan maada, 1950 de de \$ 20 milyon daha Banka tarafından verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu paranın \$ 3 milyonu ile Amerika'dan bir Çelik Fabrikası satın alınmıştır. Ayrıca yapılan bir ticari anlaşmaya göre, İngiltere Yugoslavya'ya £ 8 milyonluk kredi açmıştır.

Bu 1950 ticari anlaşmasına Batı Almanya İngiltere ve Avusturya da-

hildir. Yugoslavya Almanya'ya **bakır, çinko, civa, krom, demir boksit** gibi madenler gönderecek, Almanya ise **demir, çelik** ve makine verecektir. Yugoslavya İngiltere'ye 5 sene içinde 11.000 ton **kurşun**, 1.500 ton **bakır**, 500 ton **çinko**, 4.009 ton **magnezit** ihraç edecektir. İngiltere ise, 100 ton **demir** levha, boru ve saire; 3.000 ton **çelik**, £ 100.000 lik işlenmiş madde, gönderecektir. Yugoslavya Avusturya'ya, 360.000 ton **demir**, 11.000 ton **krom**, 20.000 ton **pirit**, 50.000 ton yanmış pirit ve 2.000 ton **kurşun** ihraç edecektir.

Gustany, Slovenia'da, büyük bir çelik fabrikası kurulmaktadır.

Trepca kurşun madenlerinde yapılan tadilat istihali % 38 arttıracaktır.

Muntenegro'da kıymetli **boksit, manganez, kurşun, çinko ve kömür** madenleri bulunmuştur. Boksit'in tahmini rezervi bir kaç milyon tondur.

Finlandiya :

Finlandiya'nın 1949 maden istihali 1948 e nazaran artmıştır. Outokumpu'de, Finlandiya'nın en büyük **bakır** madeni istihali 1948 de 563.940 ton, 1949 da 583.140 ton olmuştur. **Bakır** konsantresi 1949 da 16.900 tondur. 1948 de 17.350 tondur. Bu düşüş maden tenorunun azalmasından dolayıdır. Ylögarvi madeni istihali, 69.195 tondan 98.573 tona yükselmiştir. **Bakır** konsantresi de 750 ton iken 915 ton olmuştur. Aynı madende % 76 WO₃ ihtiva eden 36 ton **Seheelit** istihsal edilmiştir.

Yeni Aijala madeni geçen Haziran'da faaliyete geçmiştir. Ve 1949 un sonuna kadar, 650 ton konsantre **bakır** veren 35.027 ton cevher istihsal etmiştir.

Vuoksenniska Co.'nın Haveri maddeninde Finlandiya'nın yegâne **altın** madeni, 45.970 tondan 99 kg. **altın ve 112 ton bakır** istihsal etmiştir.

İsveç:

1949 senesi İsveç madenciligi için gayet aktif olmuştur. **Demir** istihali 15 milyon tona çıkmıştır. Bunun 13 milyonu, Lapland'a Kiruna ve Malmberget'den ve Orta İsveç'te Grangersberg'ten çıkan yüksek tenörlü fosforlu cevher olarak ihraç edilmiştir. Diğer iki milyonu memleket dahilinde kullanılmıştır.

İsveçliler, jeofizik araştırmalarda gayet derinlerde bulunan cevher yataklarının tesbitinde spesialize olmuşlardır. Vingersbacke'de mağnetik metotla 600 kadem sahre ile örtülü bir **demir** madeni yatağı tesbit edilmiştir. Malmberget'de saf mağnetik konsantresi elde etmek için yeni bir metot bulunmuştur, ve Norbeng'te de «tailings» ten hematiti elde etmek için yeni bir flotasyon usulü üzerinde çalışılmaktadır.

Sülfid cevherleri istihali 1949 da 2 milyon tonu aşmıştır. Bolinden madenin **kompleks-pirit-altın-bakır-arsenik** cevheri istihali değişmemiştir.

Merkezi İsveç'ten ve Vasterbolten sahalarının **çinko** konsantresi istihali 40.000 ton olmuş ve hepsi de ihraç edilmiştir.

Kurşun istihali ise 25.000 ton olmuştur. Yüksek tenörlü **pirit** istihali 450.000 ton olup, bunun yarısı Kristineborg'deki **bakır - çinko - pirit** yataklarından gelmektedir.

Tungsten (wolfram) istihali 1948 seviyesinde kalıp 150.000 ton olmuştur.

Fredriksberg'te yapılan prospeksiyon neticesinde, burada gayet mühim **altın** rezervi bulunmuştur. Aynı mınakada **demir ve bakır** bulunduğu da söylenmektedir.

«Norrbotens Jarnverk AB. Co. nin Lulea'da Demir ve Çelik Fabrikası kurmasına hükümet müsaade etmiştir. Fab-

rika \$ 3.860.000 a mal olacak ve 1951-52 senelerinde bitecektir.

A s y a :

Afganistan:

Asırlarca evvel Afganistan'da madencilik mevcutmuş ve şimdi de hükümet bu eski madenlerin hartasını çıkarmakta ve numune tahlili yapmaktadır. 1949 senesi içinde bu hususta 1000 metrelik sondaj yapılmıştır. Yeni sahalar keşfedilip tesbit edilmektedir.

Kabil civarında 11 **kromit** aflörmanı tesbit edilmiş, **krom** havzalarında etütler ve 1.200 metrelik sondaj yapılmıştır.

Hayber geçidi civarında saf beyaz **talk** bulunmuş ve nünuneleri, ecnebi piyasaya gönderilmiştir.

Hindistan:

1949 senesinde şayanı dikkat hadiseler cereyan etmiştir. **Altın** madenciliğinin (Champion Gold Reel Mines of İndia, Ltd.;) idaresi ve kontrolü İngiltere'den Hindistan'a geçmiş ve şimdi John Taylor and Sons (İndia) Ltd.. idaresi altındadır. Champion Reef ve Ooregum madenleri 52.604 ve 28.618 02. **altın** veren 105.070 ve 97.118 ton cevher istihsal etmişlerdir.

1949 senesinde Hindistan tekrar Japonya'ya **demir** ihracına başlamıştır.

Mangenez fiatları devalüasyondaki evvelki seviyeye yükseltilecektir ve nakliyat işi halledilebilirse, istihsal ve ihracatı da yükseltecektir. 1949'da man-

genez ihracı 1948'den 200.000 ton fazla olmuştur.

1950'de ancak 3.550 ton **alüminium** istihsal edilebilecektir. Kapasite esasında 6.000 ton, ihtiyaç ise 12.000 tondur.

Son zamanlarda Hindistan'da yeni madenler bulunmuştur. Bunlardan biri, Bhubaneswar'da bulunan gayet zengin **mikadır**. **Mika** Hindistan için önemlidir. Zira, halihazırda Amerika'ya £ 5.000.000 kıymetinde mika ihraç etmektedir. Diğer de, Belgaum ve Kolhapur'daki **boksittir**. Rezerv geniştir ve senede 5.000 ton **alüminium** istihsal kapasitesinde olan bir fabrikayı 160 sene besliyebilir.

Malaya:

1949 da kalay konsantresi 54.761 ton olmuştur. Bu miktarın % 50-si «dredging» usulü ile, % 35 i «çakıllardan ve diğer % 15 i «hidrolik madenlerden» elde edilmiştir. Halihazırda 75 modern «dredge» işlemektedir. Aralık 1949'da Petaling Tin Ltd., yeni bir «dredge» ikmal etmiştir. Bu «dredge» Malaya'nın ve belki de dünya'nın en büyüklerinden biri olacaktır.

Altın merkezi, Pahany'ın Raub bölgesidir; ve burada «Raub Australian Gold Mines Ltd.» işlemektedir.

Aluminium Laboratories Ltd., Singapore Johre hükümetinden 2500 dönümlük arazide boksit işletmeleri için ruhsatname istemiştir» Hükümet kabul ederse, harpten sonra burada ilk açılacak maden olacaktır. Harp evveli senelerin **boksit** istihsali yüksekti ve 1940'da 55.380 ton istihsal edilmişti.